

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HUẤN LUYỆN GIÁO DỤC THỂ CHẤT CHO HỌC VIÊN NĂM THỨ NHẤT Ở TRƯỜNG SĨ QUAN CHÍNH TRỊ

Lê Văn Chiến

Khoa Giáo dục thể chất - Trường Sĩ quan Chính trị

Tóm tắt: Bài viết phân tích vai trò, ý nghĩa và thực trạng công tác huấn luyện giáo dục thể chất cho học viên năm thứ nhất ở Trường Sĩ quan Chính trị. Trên cơ sở đó, chỉ ra những hạn chế về thể lực đầu vào, nội dung, phương pháp huấn luyện, cơ sở vật chất và động cơ rèn luyện của học viên. Từ thực tiễn nghiên cứu, bài viết đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng huấn luyện giáo dục thể chất như: nâng cao nhận thức, phân loại thể lực, đổi mới nội dung và phương pháp, phát huy vai trò giảng viên và cán bộ quản lý, tăng cường cơ sở vật chất và đổi mới kiểm tra, đánh giá. Kết quả nghiên cứu góp phần nâng cao chất lượng đào tạo học viên, đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam trong tình hình mới.

Từ khoá: giáo dục thể chất; huấn luyện thể lực; học viên năm thứ nhất; Trường Sĩ quan Chính trị; nâng cao chất lượng.

IMPROVING THE QUALITY OF PHYSICAL EDUCATION TRAINING FOR FIRST-YEAR STUDENTS AT THE POLITICAL OFFICER SCHOOL

Abstract: The article analyzes the role, significance, and current situation of physical education training for first-year cadets at the Political Officers Training School. It identifies several limitations, including disparities in initial physical fitness, inadequacies in training content and methods, limitations in facilities, and inconsistent training motivation among cadets. Based on the findings, the study proposes several solutions to improve the quality of physical education training, such as raising awareness, classifying fitness levels, innovating content and teaching methods, promoting the role of instructors and managers, enhancing facilities, and improving assessment methods. The research contributes to improving training quality and meeting the requirements of building the Vietnam People's Army in the new context.

Keywords: physical education; physical training; first-year cadets; Political Officers Training School; quality improvement.

Nhận bài: 13/04/2026

Phản biện: 16/05/2026

Duyệt đăng: 21/05/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục thể chất là một bộ phận quan trọng trong quá trình giáo dục, đào tạo toàn diện ở các nhà trường quân đội, có vai trò trực tiếp trong phát triển thể lực, nâng cao sức khỏe, rèn luyện ý chí, bản lĩnh và tác phong quân nhân cho người học. Đối với Trường Sĩ quan Chính trị, nơi đào tạo đội ngũ cán bộ chính trị cho Quân đội nhân dân Việt Nam, chất lượng giáo dục thể chất không chỉ ảnh hưởng đến kết quả học tập, rèn luyện của học viên mà còn góp phần hình thành những phẩm chất cần thiết của người cán bộ chính trị tương lai.

Học viên năm thứ nhất là đối tượng có nhiều đặc điểm riêng. Đây là giai đoạn chuyển tiếp từ môi trường phổ thông hoặc thực tiễn đơn vị sang môi trường đào tạo quân sự tập trung, chính quy. Trong thời gian đầu nhập trường, học viên phải thích nghi với cường độ học tập, huấn luyện cao, chế độ sinh hoạt nghiêm ngặt và những yêu cầu mới về tự học, tự rèn luyện. Vì vậy, nâng cao chất lượng huấn luyện giáo dục thể chất cho học viên năm thứ nhất không chỉ nhằm phát triển thể lực mà còn góp phần giúp học viên thích nghi nhanh với môi trường quân sự, xây dựng nền tảng sức khỏe, ý chí và bản lĩnh phục vụ toàn bộ quá trình đào tạo.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở lý luận và ý nghĩa của huấn luyện giáo dục thể chất đối với học viên năm thứ nhất ở Trường Sĩ quan Chính trị

Giáo dục thể chất là quá trình tác động có mục đích, có tổ chức và có kế hoạch nhằm phát triển toàn diện các tố chất thể lực, trang bị tri thức và kỹ năng vận động, đồng thời hình thành thói quen rèn luyện thân thể cho người học. Trong môi trường quân đội, giáo dục thể chất còn gắn chặt với yêu cầu xây dựng sức mạnh chiến đấu, nâng cao khả năng cơ động, sức bền, sức chịu đựng và bản lĩnh của quân nhân.

Đối với học viên năm thứ nhất ở Trường Sĩ quan Chính trị, giáo dục thể chất có vai trò đặc biệt quan trọng.

Trước hết, giáo dục thể chất góp phần xây dựng nền tảng thể lực ban đầu cho học viên trong suốt quá trình đào tạo. Thể lực tốt là điều kiện để học viên đáp ứng yêu cầu học tập, huấn luyện và rèn luyện với cường độ cao trong môi trường quân đội.

Hai là, giáo dục thể chất giúp học viên nhanh chóng thích nghi với môi trường quân sự chính quy. Thông qua quá trình luyện tập, học viên từng

bước hình thành tác phong quân nhân, ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần tập thể và khả năng chịu đựng khó khăn, gian khổ.

Ba là, giáo dục thể chất góp phần rèn luyện các phẩm chất tâm lý, ý chí và bản lĩnh của người học. Việc vượt qua áp lực vận động, khắc phục giới hạn bản thân trong luyện tập giúp học viên hình thành tính kiên trì, bền bỉ, tinh thần quyết tâm và ý thức tự giác trong công tác, học tập.

Bốn là, giáo dục thể chất tạo tiền đề nâng cao chất lượng học tập các nội dung quân sự, chuyên môn và công tác đảng, công tác chính trị. Một cơ thể khỏe mạnh, trạng thái tinh thần tích cực và thể lực ổn định giúp học viên nâng cao khả năng tập trung, tiếp thu kiến thức và hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao.

Như vậy, giáo dục thể chất không chỉ là một học phần trong chương trình đào tạo mà còn là nhân tố quan trọng góp phần hình thành phẩm chất, năng lực và phong cách của người cán bộ chính trị tương lai.

2.2. Thực trạng và những vấn đề đặt ra trong huấn luyện giáo dục thể chất cho học viên năm thứ nhất ở Trường Sĩ quan Chính trị

Những năm qua, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường, công tác giáo dục thể chất đã có nhiều chuyển biến tích cực. Nội dung, chương trình huấn luyện từng bước được hoàn thiện; đội ngũ giảng viên thường xuyên đổi mới phương pháp giảng dạy; nền nếp huấn luyện được duy trì tương đối chặt chẽ; nhận thức và ý thức rèn luyện thân thể của đa số học viên có sự chuyển biến rõ rệt. Kết quả kiểm tra thể lực hằng năm cơ bản đáp ứng yêu cầu đào tạo.

Tuy nhiên, trước yêu cầu đổi mới giáo dục, đào tạo và xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, công tác huấn luyện giáo dục thể chất cho học viên năm thứ nhất vẫn còn bộc lộ một số hạn chế.

Một là, trình độ thể lực đầu vào của học viên còn chênh lệch khá lớn. Học viên đến từ nhiều vùng miền, điều kiện học tập và rèn luyện khác nhau nên khả năng vận động và mức độ phát triển các tố chất thể lực chưa đồng đều.

Hai là, nội dung huấn luyện có mặt chưa thật sự phù hợp với đặc điểm của học viên năm thứ nhất. Việc phân hóa nội dung và cường độ luyện tập theo từng nhóm thể lực chưa rõ nét, dẫn đến hiệu quả phát triển thể lực chưa đồng đều.

Ba là, phương pháp tổ chức huấn luyện ở một số nội dung còn mang tính truyền thống, chưa

phát huy đầy đủ tính tích cực, chủ động và hứng thú của học viên. Việc ứng dụng các phương pháp huấn luyện hiện đại, các hình thức luyện tập theo nhóm, theo trạm hoặc thông qua thi đấu, trò chơi vận động còn hạn chế.

Bốn là, cơ sở vật chất, sân bãi và trang thiết bị phục vụ huấn luyện có mặt chưa đáp ứng đầy đủ yêu cầu phát triển quy mô đào tạo và đổi mới phương pháp giảng dạy.

Năm là, động cơ và ý thức tự rèn luyện của một bộ phận học viên chưa thật sự bền vững. Một số học viên vẫn coi giáo dục thể chất chủ yếu là nội dung bắt buộc trong chương trình đào tạo, chưa nhận thức đầy đủ ý nghĩa lâu dài của việc rèn luyện thân thể.

Sáu là, sự phối hợp giữa giảng viên giáo dục thể chất, cán bộ quản lý học viên và các tổ chức quần chúng trong xây dựng phong trào rèn luyện thể lực chưa thật sự đồng bộ, thường xuyên.

Những hạn chế trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan, đặt ra yêu cầu phải tiếp tục đổi mới toàn diện công tác huấn luyện giáo dục thể chất nhằm đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng đào tạo của Nhà trường trong tình hình mới.

2.3. Giải pháp nâng cao chất lượng huấn luyện giáo dục thể chất cho học viên năm thứ nhất ở Trường Sĩ quan Chính trị

Để nâng cao chất lượng huấn luyện giáo dục thể chất cho học viên năm thứ nhất, cần triển khai đồng bộ các giải pháp sau:

2.3.1. Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các lực lượng đối với công tác giáo dục thể chất

Cấp ủy, chỉ huy, cơ quan chức năng, đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lý học viên và bản thân học viên cần nhận thức đầy đủ vị trí, vai trò của giáo dục thể chất trong đào tạo cán bộ chính trị. Đây mạnh tuyên truyền, giáo dục nhằm xây dựng động cơ đúng đắn cho học viên trong rèn luyện thể lực; đồng thời gắn kết quả tham gia các hoạt động thể thao với công tác thi đua, khen thưởng và đánh giá kết quả rèn luyện.

2.3.2. Thực hiện tốt công tác khảo sát, phân loại thể lực đầu vào và tổ chức huấn luyện phù hợp với từng nhóm đối tượng

Ngay từ đầu khóa học cần tiến hành đánh giá, phân loại trình độ thể lực của học viên để xây dựng kế hoạch huấn luyện phù hợp. Trên cơ sở đó, điều chỉnh cường độ, khối lượng vận động theo nguyên tắc vừa sức, bảo đảm học viên có thể lực hạn chế được hỗ trợ phát triển, trong khi học viên khá, giỏi tiếp tục được nâng cao năng lực vận động.

2.3.3. *Đổi mới nội dung, phương pháp và hình thức tổ chức huấn luyện*

Nội dung huấn luyện cần hướng tới phát triển toàn diện các tố chất thể lực cơ bản, đồng thời gắn với yêu cầu hoạt động quân sự và đặc điểm tâm sinh lý của học viên năm thứ nhất. Đây mạnh áp dụng các phương pháp huấn luyện tích cực; tăng cường luyện tập theo nhóm, theo trạm, tổ chức trò chơi vận động, thi đấu thể thao và các hoạt động trải nghiệm nhằm nâng cao hứng thú và hiệu quả luyện tập.

2.3.4. *Phát huy vai trò của đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý học viên*

Thường xuyên bồi dưỡng, nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực sư phạm quân sự và khả năng ứng dụng khoa học công nghệ cho đội ngũ giảng viên giáo dục thể chất. Đồng thời, tăng cường sự phối hợp giữa giảng viên với cán bộ quản lý học viên trong quản lý, theo dõi, động viên và tổ chức các hoạt động rèn luyện thể lực thường xuyên.

2.3.5. *Tăng cường đầu tư và khai thác hiệu quả cơ sở vật chất phục vụ huấn luyện*

Tiếp tục quy hoạch, nâng cấp sân bãi, bổ sung trang thiết bị luyện tập theo hướng đồng bộ, hiện đại. Cùng với đầu tư mới, cần chú trọng công tác quản lý, bảo quản, sử dụng hiệu quả cơ sở vật chất hiện có, bảo đảm an toàn và đáp ứng yêu cầu huấn luyện.

2.3.6. *Xây dựng động cơ tự học, tự rèn luyện và phát triển phong trào thể thao quần chúng*

Tạo môi trường thuận lợi để học viên hình thành thói quen rèn luyện thân thể thường xuyên thông qua các hoạt động ngoại khóa, câu lạc bộ thể thao, hội thao, giải thi đấu và các phong trào thi đua rèn

luyện thể lực. Qua đó, từng bước chuyển hóa quá trình rèn luyện từ bắt buộc sang tự giác, bền vững.

2.3.7. *Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá kết quả huấn luyện*

Xây dựng hệ thống đánh giá theo hướng toàn diện, khách quan và thực chất; kết hợp đánh giá đầu vào, đánh giá thường xuyên và đánh giá cuối kỳ; coi trọng cả kết quả đạt được và mức độ tiến bộ của từng học viên. Đây là cơ sở quan trọng để điều chỉnh nội dung, phương pháp huấn luyện và nâng cao hiệu quả quản lý quá trình rèn luyện thể lực.

III. KẾT LUẬN

Huấn luyện giáo dục thể chất cho học viên năm thứ nhất ở Trường Sĩ quan Chính trị có vai trò đặc biệt quan trọng trong việc xây dựng nền tảng thể lực, rèn luyện ý chí, bản lĩnh và tác phong quân nhân, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo đội ngũ cán bộ chính trị cho Quân đội nhân dân Việt Nam. Thực tiễn cho thấy, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác này vẫn còn một số hạn chế cần tiếp tục khắc phục.

Để đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục, đào tạo trong các nhà trường quân đội hiện nay, cần triển khai đồng bộ các giải pháp từ nâng cao nhận thức, khảo sát và phân loại thể lực đầu vào, đổi mới nội dung và phương pháp huấn luyện, phát huy vai trò của đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý, bảo đảm cơ sở vật chất, xây dựng động cơ tự rèn luyện đến đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá. Thực hiện tốt các giải pháp đó sẽ góp phần nâng cao chất lượng giáo dục thể chất, xây dựng đội ngũ học viên có sức khỏe tốt, ý chí vững vàng, đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.

Bộ Chính trị, Nghị quyết số 1652-NQ/QUTW ngày 20/12/2022 của Quân ủy Trung ương về lãnh đạo công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới.

Bộ Quốc phòng, Thông tư số 107/2021/TT-BQP ngày 06/8/2021 quy định công tác giáo dục thể chất và hoạt động thể thao trong Quân đội nhân dân Việt Nam.

Bộ Giáo dục và Đào tạo, Thông tư số 25/2015/TT-BGDĐT ngày 14/10/2015 quy định về chương trình môn học Giáo dục thể chất thuộc các chương trình đào tạo trình độ đại học.

Nguyễn Toán, Lý luận và phương pháp thể dục thể thao, Nxb Thể dục thể thao, Hà Nội, 2018.